

## שבת מ"ט:

### הצעה לפירוט ל"ט מלאכות ע"פ רבי שמעון ברבי יוסי בן לקוניא

#### 1. שבת מ"ט:

הדור יתבי וקמביעיא להו :  
הא דתנן : אבות מלאכות ארבעים חסר אחת, כנגד מי?  
אמר להו ר' חנינא בר חמא : כנגד עבודות המשכן  
אמר להו ר' יונתן ברי אלעזר, כך אמר רבי שמעון ברבי יוסי בן לקוניא :  
**כנגד מלאכה מלאכתו ומלאכת שבתורה ארבעים חסר אחת**  
בעי רב יוסף { בראשית ל"ט י"א } ויבא הביתה לעשות מלאכתו, ממנינא הוא או לא?  
א"ל אביי : וליתי ספר תורה, ולימני!  
מי לא אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן : לא זזו משם עד שהביאו ספר תורה ומנאום.  
אמר ליה : כי קא מספקא לי משום דכתיב { שמות ל"ו ז' } והמלאכה היתה דים,  
ממנינא הוא, והא כמאן דאמר לעשות צרכיו נכנס  
או דילמא ויבא הביתה לעשות מלאכתו ממנינא הוא  
והאי והמלאכה היתה דים הכי קאמר דשלים ליה עבידתא?  
תיקו

#### 2. שיטת הסינון

מהאיסוף של כל המופעים של המילה "מלאכה" בתורה, מתקבלים קרוב ל-60 מופעים. מהגמרא משמע שצריכים להיות 40 ממנו מורידים את המלאכה של יוסף או של תרומת המשכן. כדי להגיע למספר הרצוי הורדתי בעניי את המלאכות אשר לענ"ד

אין בהן עשייה לא לשבת וחג ולא למשכן. להלן פירוט כללי ההורדה מהמניין:

1. הפסוק של יוסף (מסומן ב-X)
2. רק המילים "מלאכה", "מלאכתו", ו-"מלאכת" בלי שום תוספת כגון "במלאכת" וכדומה.
3. לכאורה "מלאכת עור" ו-"נעשה לכל מלאכה" אין להם משמעות כמו שאר מלאכות בתורה

#### 3. פירוט ההצעה לספירת מלאכות שבת ע"פ שיטת רבי שמעון ברבי יוסי בן לקוניא

|                                                                                                                |                |        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|--------|
| אם לא ימצא הנגב ונקרב בעל הבית אל הא-להים אם לא שלח ידו במלאכת רעהו                                            | שמות כ"ב ז'    | במלאכת |
| שבעת ה' תהיה בין שניהם אם לא שלח ידו במלאכת רעהו ולקח בעליו ולא ישלם                                           | שמות כ"ב י'    | במלאכת |
| יעבר נא אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר אבא אל אדני שעירה             | בראשית ל"ג י"ד | המלאכה |
| כל איש ואשה אשר נדב לבם אתם להביא לכל המלאכה אשר צנה ה' לעשות ביד משה הביאו בני ישראל נדבה לה'                 | שמות ל"ה כ"ט   | המלאכה |
| ויקרא משה אל בצלאל ואל אהליאב ואל כל איש חכם לב אשר נתן ה' חכמה בלבם כל אשר נשאו לבם לקרבה אל המלאכה לעשות אתה | שמות ל"ו ב'    | המלאכה |

|          |               |                                                                                                                    |
|----------|---------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| המלאכה   | שמות ל"ו ח'   | ויעשו כל חכם לב בעשי המלאכה את המשכן עשר יריעת שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני כרבים מעשה חשב עשה אתם              |
| המלאכה   | שמות ל"ט מ"ג  | וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אתה כאשר צוה ה' בן עשו ויברך אתם משה                                                |
| המלאכה   | שמות מ' ל"ג   | ויקם את החצר סביב למשכן ולמזבח ויתן את מסד שער החצר ויכל משה את המלאכה                                             |
| והמלאכה  | שמות ל"ו ז'   | והמלאכה היתה דים לכל המלאכה לעשות אתה והותר                                                                        |
| המלאכה   | שמות ל"ו ז'   | והמלאכה היתה דים לכל המלאכה לעשות אתה והותר                                                                        |
| למלאכה   | ויקרא י"ג נ"א | וראה את הנגע ביום השביעי כי פשה הנגע בבגד או בשתי או בערב או בעור לכל אשר יעשה העור למלאכה צרעת ממארת הנגע טמא הוא |
| למלאכה   | שמות ל"ו ה'   | ויאמרו אל משה לאמר מרבים העם להביא מדי העבדה למלאכה אשר צוה ה' לעשות אתה                                           |
| למלאכה   | שמות ל"ח כ"ד  | כל הזהב העשוי למלאכה בכל מלאכת הקדש ויהי זהב התנופה תשע ועשרים כפר ושבע מאות ושלשים שקל בשקל הקדש                  |
| למלאכה   | שמות ל"ה כ"א  | ונבאו כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה רוחו אותו הביאו את תרומת ה' למלאכה אהל מועד ולכל עבדתו ולבגדי הקדש          |
| למלאכה   | שמות ל"ו ג'   | ויקחו מלפני משה את כל התרומה אשר הביאו בני ישראל למלאכה עבדת הקדש לעשת אתה והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר       |
| 1. מלאכה | שמות י"ב ט"ז  | וביום הראשון מקרא קדש וביום השביעי מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכה לא יעשה בהם אף אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם    |
| 2. מלאכה | שמות כ' ט'    | ויום השביעי שבת לה' א-להיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובגדך ובתך עבדך ואמתך ובהמתך וגרך אשר בשעריך                       |
| 3. מלאכה | שמות ל"א ג'   | ואמלא אותו רוח א-להים בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל מלאכה                                                               |
| 4. מלאכה | שמות ל"א ה'   | ובחרשת אבן למלאת ובחרשת עץ לעשות בכל מלאכה                                                                         |
| 5. מלאכה | שמות ל"א י"ד  | ושמרתם את השבת כי קדש הוא לכם מחלליה מות יומת כי כל העשה בה מלאכה ונכרתה הנפש ההוא מקרב עמיה                       |
| 6. מלאכה | שמות ל"א ט"ו  | ששת ימים יעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון קדש לה' כל העשה מלאכה ביום השבת מות יומת                                |
| 7. מלאכה | שמות ל"ה ב'   | ששת ימים יעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה' כל העשה בו מלאכה יומת                                  |
| 8. מלאכה | שמות ל"ה ל"א  | ונמלא אותו רוח א-להים בחכמה בתבונה ובדעת ובכל מלאכה                                                                |
| 9. מלאכה | שמות ל"ו ו'   | ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש ויכלא העם מהביא                             |

|     |          |                  |                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----|----------|------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ?   | מְלֹאכָה | ויקרא ז'<br>כ"ד  | וְחָלָב בָּבֵלָה וְחָלָב טְרֵפָה יַעֲשֶׂה לְכָל מְלֹאכָה וְאָכַל לֹא תֹאכְלֶהוּ                                                                                                                                                               |
| 10. | מְלֹאכָה | ויקרא י"א<br>ל"ב | וְכָל אֲשֶׁר יִפֹּל עָלָיו מֵהֶם בְּמֹתָם יִטְמָא מִכָּל כְּלִי עֹץ אֹו בָּגָד אֹו עוֹר אֹו שֶׁקַּל כָּל כְּלִי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מְלֹאכָה בָּהֶם בַּיּוֹם יוֹבֵא וְטִמָּא עַד הָעֶרֶב וְטָהַר                                                  |
| 11. | מְלֹאכָה | ויקרא ט"ז<br>כ"ט | וְהִיתָה לָכֶם לְחֻקֹּת עוֹלָם בְּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ תַּעֲנֶנּוּ אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם וְכָל מְלֹאכָה לֹא תַעֲשׂוּ הָאָזְרָח וְהָגֵר הָגֵר בְּתוֹכְכֶם                                                                       |
| 12. | מְלֹאכָה | ויקרא כ"ג<br>ג'  | שִׁשֹּׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֹאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת שְׁבִתוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ כָּל מְלֹאכָה לֹא תַעֲשׂוּ שַׁבַּת הוּא לָהּ בְּכָל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם                                                                                 |
| 13. | מְלֹאכָה | ויקרא כ"ג<br>כ"ח | וְכָל מְלֹאכָה לֹא תַעֲשׂוּ בַּעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה כִּי יוֹם כְּפָרִים הוּא לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לִפְנֵי ה' אֱ-לֹהֵיכֶם                                                                                                                         |
| 14. | מְלֹאכָה | ויקרא כ"ג<br>ל'  | וְכָל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה כָל מְלֹאכָה בַּעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה וְהָאֲבֹדֹתִי אֶת הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִקֶּרֶב עַמָּה                                                                                                                      |
| 15. | מְלֹאכָה | ויקרא כ"ג<br>ל"א | כָּל מְלֹאכָה לֹא תַעֲשׂוּ חֻקֹּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכָל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם                                                                                                                                                                   |
| 16. | מְלֹאכָה | במדבר ד'<br>ג'   | מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְנֹמְעֵלָה וְעַד בֶּן חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל בָּא לִצְבָא לַעֲשׂוֹת מְלֹאכָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד                                                                                                                        |
| 17. | מְלֹאכָה | במדבר כ"ט<br>ז'  | וּבַעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעֲנִיתֶם אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם כָּל מְלֹאכָה לֹא תַעֲשׂוּ                                                                                                                 |
| 18. | מְלֹאכָה | דברים ה'<br>י"ג  | וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת לָהּ אֱ-לֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָל מְלֹאכָה אֹתָהּ וּבִנְךָ וּבִתְךָ וְעַבְדְּךָ וְאֻמָּתְךָ וְשׂוֹרְךָ וְחֹמְרְךָ וְכָל בְּהֵמָתְךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ לַמַּעַן יָנוּחַ עַבְדְּךָ וְאֻמָּתְךָ כָּמוֹךָ |
| 19. | מְלֹאכָה | דברים ט"ז<br>ח'  | שִׁשֹּׁת יָמִים תֵּאָכַל מִצּוֹת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עֲצָרְתָּ לָהּ אֱ-לֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה מְלֹאכָה                                                                                                                                       |
| 20. | מְלֹאכָת | שמות ל"ה<br>כ"ד  | כָּל מְרִים תְּרוּמַת כָּסֶף וְנִחֲשֹׁת הִבִּיאוּ אֶת תְּרוּמַת ה' וְכָל אֲשֶׁר נִמְצָא אֹתוֹ עֲצֵי שִׁטִּים לְכָל מְלֹאכֶת הָעֲבֹדָה הִבִּיאוּ.                                                                                              |
| 21. | מְלֹאכָת | שמות ל"ה<br>ל"ג  | וּבַחֲרֹשֶׁת אָבֹן לְמִלֵּאת וּבַחֲרֹשֶׁת עֹץ לַעֲשׂוֹת בְּכָל מְלֹאכֶת מַחֲשָׁבֶת                                                                                                                                                            |
| 22. | מְלֹאכָת | שמות ל"ה<br>ל"ה  | מִלֵּא אֹתָם חֲכָמַי לֵב לַעֲשׂוֹת כָּל מְלֹאכֶת חָרָשׁ וְחָשֵׁב וְרָקֵם בְּתִכְלֶת וּבְאֲרָגְמָן בְּתוֹלְעַת הַשָּׁנִי וּבִשֵּׁשׁ וְאַרְגַּ עֹשִׂי כָל מְלֹאכָה וְחָשֵׁבִי מַחֲשַׁבֶּת.                                                      |
| 23. | מְלֹאכָת | שמות ל"ו<br>א'   | וַעֲשֵׂה בְצִלְאֵל וְאַהֲלִיאֵב וְכָל אִישׁ חָכֵם לֵב אֲשֶׁר נָתַן ה' חָכְמָה וּתְבוּנָה בְּהִמָּה לְדַעַת לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל מְלֹאכֶת עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְכָל אֲשֶׁר צִוָּה ה'                                                               |
| 24. | מְלֹאכָת | שמות ל"ו<br>ד'   | וַיָּבִיאוּ כָל הַחֲכָמִים הָעֹשִׂים אֶת כָּל מְלֹאכֶת הַקֹּדֶשׁ אִישׁ אִישׁ מִמְּלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר הִמָּה עֹשִׂים                                                                                                                             |
| ?   | מְלֹאכָת | ויקרא י"ג<br>מ"ח | אֹו בִשְׁתִּי אֹו בְּעֶרֶב לַפִּשְׁתִּים וְלִצְמָר אֹו בְּעוֹר אֹו בְּכָל מְלֹאכֶת עוֹר                                                                                                                                                       |
| 25. | מְלֹאכָת | ויקרא כ"ג<br>ז'  | בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֹאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ                                                                                                                                                           |
| 26. | מְלֹאכָת | ויקרא כ"ג<br>ח'  | וְהִקְרַבְתֶּם אִשָּׁה לָהּ שְׁבַעַת יָמִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא קֹדֶשׁ כָּל מְלֹאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ                                                                                                                           |

|     |            |                            |                                                                                                                                                                             |
|-----|------------|----------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 27. | מְלֹאכֶת   | וּקְרָא כ"ג<br>כ"א         | וּקְרָא תֵּם בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה מְקָרָא קֹדֶשׁ יְהִיָּה לָכֶם כָּל מְלֹאכֶת עֲבֹדָה<br>לֹא תַעֲשׂוּ חֻקֹּת עוֹלָם בְּכָל מוֹשְׁבֵיתֵיכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם                  |
| 28. | מְלֹאכֶת   | וּקְרָא כ"ג<br>כ"ה         | כָּל מְלֹאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ וְהִקְרַבְתֶּם אֶשָּׁה לֵה'                                                                                                              |
| 29. | מְלֹאכֶת   | וּקְרָא כ"ג<br>ל"ה         | בַּיּוֹם הַרְאִשׁוֹן מְקָרָא קֹדֶשׁ כָּל מְלֹאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ                                                                                                      |
| 30. | מְלֹאכֶת   | וּקְרָא כ"ג<br>ל"ו         | שְׁבַעַת יָמִים תִּקְרִיבוּ אֶשָּׁה לֵה' בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי מְקָרָא קֹדֶשׁ יְהִיָּה לָכֶם<br>וְהִקְרַבְתֶּם אֶשָּׁה לֵה' עֲצֶרֶת הוּא כָּל מְלֹאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ |
| 31. | מְלֹאכֶת   | בַּמִּדְבָּר כ"ח<br>י"ח    | בַּיּוֹם הַרְאִשׁוֹן מְקָרָא קֹדֶשׁ כָּל מְלֹאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ                                                                                                      |
| 32. | מְלֹאכֶת   | בַּמִּדְבָּר כ"ח<br>כ"ה    | וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְקָרָא קֹדֶשׁ יְהִיָּה לָכֶם כָּל מְלֹאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ                                                                                     |
| 33. | מְלֹאכֶת   | בַּמִּדְבָּר כ"ח<br>כ"ו    | וּבַיּוֹם הַבְּכוּרִים בְּהִקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לֵה' בְּשַׁבְעֵתֵיכֶם מְקָרָא<br>קֹדֶשׁ יְהִיָּה לָכֶם כָּל מְלֹאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ                           |
| 34. | מְלֹאכֶת   | בַּמִּדְבָּר כ"ט<br>א'     | וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ מְקָרָא קֹדֶשׁ יְהִיָּה לָכֶם כָּל מְלֹאכֶת עֲבֹדָה<br>לֹא תַעֲשׂוּ יוֹם תְּרוּעָה יְהִיָּה לָכֶם                                 |
| 35. | מְלֹאכֶת   | בַּמִּדְבָּר כ"ט<br>י"ב    | וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי מְקָרָא קֹדֶשׁ יְהִיָּה לָכֶם כָּל מְלֹאכֶת<br>עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ וְחֻגְתֶּם חֹג לֵה' שְׁבַעַת יָמִים                     |
| 36. | מְלֹאכֶת   | בַּמִּדְבָּר כ"ט<br>ל"ה    | בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת תִּהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֹאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ                                                                                             |
| 37. | מְלֹאכֶתוֹ | בְּרֵאשִׁית ב'<br>ב'       | וְכָל אֶ-לֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלֹאכֶתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי<br>מִכָּל מְלֹאכֶתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה.                                       |
| 38. | מְלֹאכֶתוֹ | בְּרֵאשִׁית ב'<br>ב'       | וְכָל אֶ-לֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלֹאכֶתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי<br>מִכָּל מְלֹאכֶתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה.                                       |
| 39. | מְלֹאכֶתוֹ | בְּרֵאשִׁית ב'<br>ג'       | וַיִּבְרָךְ אֶ-לֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בּוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלֹאכֶתוֹ<br>אֲשֶׁר בָּרָא אֶ-לֹהִים לַעֲשׂוֹת                                       |
| X   | מְלֹאכֶתוֹ | בְּרֵאשִׁית<br>ל"ט י"א     | וַיְהִי כִּהְיוֹם הַזֶּה וַיִּבָּא הַבַּיִתָּה לַעֲשׂוֹת מְלֹאכֶתוֹ וְאִין אִישׁ מֵאֲנָשֵׁי הַבַּיִת<br>שָׁם בְּבֵית                                                        |
|     | מְלֹאכֶתוֹ | שְׁמוֹת כ'<br>ח            | שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעִשִּׂיתָ כָּל מְלֹאכֶתְךָ                                                                                                                        |
|     | מְלֹאכֶתוֹ | דְּבָרִים פֶּרֶק<br>ה' י"ב | שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעִשִּׂיתָ כָּל מְלֹאכֶתְךָ                                                                                                                        |

#### 4. כל תיקון, הערה והארה יתקבלו בתודה

י. קליין

j.h.klein@ieee.org

054-3996565